

- * REFORMIKOMISJONI KOOSOLEKUD
- * ÖNNITLUSED
- * NOORTE ÕPETAJATE ENESETUTVUSTUS
- * KOOLILASTE SUVI
- * LÄHIMINEVIKU KAJASTUSI

Jutuajamine Annaga

Kui palju me teame inimestest, kellega aastaid ühes külas või isegi ühes majas elame, keda möödudes iga päev tervitame? Küllap üsna vähe. Mida teadsin mina Annast, kellega 11 aastat ühes majas elasin? Seda, et ta on kunagi siia sisse rännanud, et ta on minu teada kogu aeg katlamajas töötanud ja et ta on elus pidanud suuri kaotusi läbi elama. Et Annat rohkem tundma õppida, peasjalikult aga sellepärast, et tal ümargune sünnipäev tulemas, kutsusin ta endaga vestlema.

Kuna ma usun astroloogiasse ja olen arvamusel, et inimese iseloom sõltub suuresti päikesemärgist, mille all ta on sündinud, lehitsesin enne Annaga kohtumist horoskoopi, et teada saada, mida kirjutatakse Kaalude kohta, keda teadsin Annat olevat. Kui ma aga Annalt küsisin, kas ta on enda meelest tüüpiline Kaalude esindaja, ütles tema end hoopis Skorpioni olevat ja sünnipäev pole tal mitte 5. oktoobril, nagu passis kirjas, vaid 5. novembril. Imestada pole muidugi midagi, sest nõukogude passide väljakirjutamisel on inimesi aastaid nooremaks või vanemaks tehtud ja nimesidki muudetud.

Astroloogiasse suhtub aga Anna tõsiselt. Samuti usub ta saatusse ja ütleb, et mis peab tulema, tuleb nagunii. Ennast peab ta tüüpiliseks skorpioniks — nõelab, kui vaja, aga viha ei kannata ja halba teistele ei soovi. Ta armastab sirgjoonelisust ja suhetes selgust. Ta ei keeruta ise ega taha kuulda keerutamist. Parem kibe tõde kui magus vale on tema põhimõte.

Annaga vesteldes võib aru saada, et ta on inimene, kes loeb palju. — Loen küll, kinnitab Anna ja lisab, et ta loeb ka poolakeelseid raamatuid, et seda keelt mitte unustada. Kõnelemisega arvab ta raskusi olevat, kuna puudub keelepraktika. Muuhulgas nimetab ta, et hingelähedasemad on talle vanaaegsed romaanid. Ta tunneb, et on vales ajal sündinud, ja leiab, et 18. sajand oma õukonnaballidel keerlevate kaharates tualettides daamidega oleks tema aeg.

Nüüd muutub jututeema tõsiseks, sest tunnen huvi, miks Anna oma kodumaa jättis ja Eestisse tuli. See on aga üsna kurb lugu. Nende pere elas Valgevenes hästi. Vanaisa oli mõisnik, mõis oli korras ja elu oli heal järjel. Aga siis saabus aasta 1941. Anna isa kutsuti ehituspataljoni, esialgu ainult paariks kuuks, aga siis algas sõda ja isa ei tulnudki enam tagasi. Ema sai teada, et ta langes sakslaste kätte sõjavangi. Tal oli võimalus perekonnaga kirjavahetust pidada, mis kestis seni, kuni nende vastu hakkas huvi tundma KGB. Perele langes kahtlustuse vari, seda enam, et ka isa kaks venda elasid tollal välismaal.

Kõik see mõjutas Anna edasist elukäiku. Kui ta neiuéas ülikooli tahtis astuda ja oli sisseastumiseksamidki edukalt sooritanud, tuletati talle jälle tema päritolu meelde ja ülikooli ukсед jäidki suletuks. Ise kõrgharidusest ilma jäetuna tunneb Anna praegu suurt rõõmu noorema õe üle, kes Tartu ülikoolis arstiks õpib.

Olles tunda saanud mõjuvõimsat KGBd, tekkiski mõte elukohta vahetada. Kuna eelnevalt olid Eestisse ja nimelt Valtu kolinud perekonnatuttavad Pilimonid, tegi ka Anna oma mõtte teoks. 1963. aasta suvel, mis Anna mäletamist mööda oli niisama kuum ja ilus kui möödunu, asus ta Valtu elama. Mõne aja pärast järgnesid ema ja kolm õde. Anna meenutab, kui imelik tundus talle siia tulles eesti keele kõla, ja imestab praegugi, et eesti keeles lugemine ei valmistanud talle raskusi, kuigi ta loetust aru ei saanud. Ainus sõna, mida ta siia tulles teadis, oli «tere».

Tööle asus Anna sama aasta detsembrikuus põllundusbrigaadi. Heldimustundega meenutab ta tollaseid töökaaslasi, kes ta kiiresti omaks võtsid ja kelle abiga ta eesti keele selgeks sai. Põllunduses töötas ta 1967. aastani. Sel aastal valmis Valtus katlamaja, kuhu oli vaja kütjaid. See oli tema teine ja ühtlasi viimane töökoht majandis, sest Anna on otsustanud nüüd väljateenitud puhkusele jääda.

(Järg 2. lk.)

Jutuajamine Annaga

(1. lk. järg)

«Anna, mis Sind aitab siis, kui Sul on raske, kui meenuvad jälle elu raskeimad päevad,» küsin mina. Anna mõtleb ja ütleb, et rasketel hetkedel otsib ta üksindust, sest teab, et peab oma kurbuse iseendas veel kord läbi elama ja keegi ei saa teda siinjuures aidata. Suurt jõudu saab Anna ka Jumalast — ta ei häbene seda tunnistada.

Kuna jutuaajamine on enne suuri valimisi, ei saa ma uudishimust jätta küsimata, kas Anna tunneb ennast solvatuna, et nii, nagu paljud sisseõitnud, on ka tema valimisõigusest ilma jäetud. Selle peale ütleb Anna ja, nagu mulle tundub, täiesti siiralt, et tema meelest on õige, et eestlased endale ise presidendi ja riigikogu valivad ning ta usub, et jääb valitutega rahule. Anna enda poolehoid kuulub Arnold Rüütlile, ilma kellelgi tema meelest Eesti poleks see, mis ta on. Oma tulevikusoovide kohta ütleb Anna lihtsalt, et ta tahaks inimväärset elu, pensioni, mis võimaldaks ära elada, ja õigust arstiabile.

Korraga ei oskagi enam midagi küsida ja Annagi kiirustab minekule. Ta läheb surnuaeda, sest teadmatusest olin valinud jutuaajamiseks Anna jaoks nii kurva päeva, mil ta tütar oleks saanud 30aastaseks.

Selline sai lugu Annast. Kõike räägitut ei osanud ma paberile panna, midagi jäi ka omavahel, paljust jäi rääkimata. Ma soovin Annale, kes elus palju raskeid päevi näinud, edaspidiseks õnne ja tervist, lootust ja oma soovide täitumist ning häid sõpru.

HELLE TUKK

Reformikomisjoni koosolekud

23. septembril 1992...

Protokoll nr. 7

Päevakord:

1. Õigusevastaselt võõrandatud vara tagastamine ja kompenseerimine.

Komisjon vaatas läbi laekunud avaldused vara tagastamise ja kompenseerimise kohta ning otsustas ühel häälrel:

1. Juhku talu maad suurusega 34,47 ha tagastada Helmut Laurimaale endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 0,9 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 33,57 ha.

2. Jalaka talu maad suurusega 18,68 ha tagastada Juuli Esnarile endistes piirides. Talu maadel asuvad õue-aiamaad jäävad omaniku nõusolekul esialgu alles.

3. Halli talu maad suurusega 17,30 ha tagastada Arvo Laurimaale endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 0,20 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 17,10 ha.

4. Kutseri-Sepa talu maad suurusega 13,33 ha tagastada Hulda Leinbergile endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 0,2 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 13,13 ha.

5. Laose talu maad suurusega 36,85 ha tagastada Kalju Titele endistes piirides. Omaniku nõusolekul kuulub kompenseerimisele 13 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 23,85 ha.

6. Kio talu maad suurusega 44,72 ha tagastada Kaarel Kõrtsinile endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 2,8 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 41,92 ha. Kuna 4,5 ha põllumaast on majandi arocnaiaistandiku all, leitakse sellele asendusmaa poolte kokkuleppel.

7. Antsuksmäe talu maad suurusega 9,34 ha tagastada Ants Laurimäele endistes piirides.

8. Virdi talu maad suurusega 25,40 ha tagastada Anna Roosimannusele endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 0,5 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 24,90 ha.

9. Saunametsa talu maad suurusega 18,81 ha tagastada Jaan Piiriojale endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 1,2 ha suurune maa-ala. 0,5 ha soovib Udo-Rein Piirioja üle kanda Raikküla valda. Lõplikult kuulub tagastamisele 16,81 ha.

10. Niidre talu maad suurusega 36,72 ha tagastada Ölme Laurimaale endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 1,75 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 34,97 ha. Niidre talu maadel asuvad õue-aiamaad kuuluvad omaniku nõudmisel ümberpaigutamisele.

11. Mäeotsa talu maad suurusega 15,95 ha tagastada Oskar Rinaldole endistes piirides.

12. Lükata edasi Telgi talu Hugo Kõrtsini maade tagastamise avalduse arutelu.

13. Lati talu maad suurusega 13,18 ha tagastada Heino Leinarule endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 0,18 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 13 ha.

14. Kasemäe talu maad suurusega 8,21 ha tagastada Andres Pärnale endistes piirides.

15. Nurga talu maad suurusega 6,58 ha tagastada endistes piirides.

16. Muru talu maad suurusega 0,845 ha tagastada Maimu Kaasikule endistes piirides.

... 30. septembril 1992.

Protokoll nr. 8

1. Kuulanud Aare Leinbergi informatsiooni, reformikomisjon otsustas:

a) Kõik sügistöödega seotud kulutused tasub tulevane maaomanik majandile väljatöötatud hinnakirja alusel.

b) Endiste talumaade piiride taastaja annab maamõõtjale sõiduki.

c) Kuulanud Heik Pasti taotlust, otsustas komisjon lubada Kehtna vallavalitsusel kasutada reformikomisjonile kuuluvast rahast 300 EEK, arvutiprogrammi ostmiseks reformikomisjoni töö lihtsustamiseks.

2. Kinnitada loomühiku maksumuseks 486,7 EEK. Poolt oli 7, vastu 1.

3. a) Endised omanikud, kes soovivad tänavu sügisel hakata oma talumaid kasutama, otsustati kutsuda eelisjärjekorras komisjoni koosolekule maade tagastamise asjus. Koosoleku aeg teatatakse kirjalikult.

b) Anda ühise rehepeksugarnituuri endiste omanike avaldus lahendada majandi juhatusel.

c) Tunnistada 9. septembri koosoleku protokoll nr. 6 8. päevakorrapunkti a) alapunkt kehtetuks trükivea tõttu.

Õige on: a) Mitte rahuldada Gennadi Lõhmuse ja Külli Treiali avaldust tööosaku arvutamise kohta.

4. Reformikomisjon, vaadanud läbi laekunud avaldused õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise kohta, otsustas ühel häälel:

a) Uuetalu talu maad suurusega 50,29 ha tagastada Valter Laurimaale endistes piirides. Ühistatud vara akti nimekirjas olev kuivati tagastada aktiga endisele omanikule.

b) Hüti talu maad suurusega 12,4 ha kuuluvad kompenseerimisele Vilma Minchele.

c) Oti talu maad suurusega 28,97 ha tagastada Aare Mõtsnikule endistes piirides.

d) Raudsepa talu maad suurusega 44,98 ha tagastada Elvi-Aime Lutsojale, Valve Rauale, Helje Hindremäele endistes piirides. Ühistatud vara nimekirjas olevad laut ja ait tagastada aktiga endisele omanikule.

e) Saare talu maad suurusega 11,59 ha tagastada Milvi Leinarule endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 1,6 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 10 ha. Ühistatud vara nimekirjas olev kivikelder tagastada aktiga endisele omanikule.

... 7. oktoobril 1992

Protokoll nr. 9

1. Laiakatku talu maad suurusega 25,64 ha tagastada Alda Hindremäele endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 2 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 23,64 ha.

2. Eskomäe talu maad suurusega 27,93 ha kompenseeritakse Valve Kadakule 19,81 suuruse maa-ala osas. Matsamaa suurusega 8 ha tagastatakse Valve Kadakule. 0,12 ha soovib Valve Kadak üle kanda Raplasse Telliskivi t. 5.

3. Kaasiku talu maad suurusega 46,8 ha tagastada Andres Illopmägile endistes piirides. Ühistatud vara nimekirjas olev küün tagastada aktiga endisele omanikule.

4. Kurtna talu maad suurusega 23,45 ha tagastada Ölme Kaalule endistes piirides. Ühistatud vara nimekirjas olevad küün ja ait tagastada aktiga endisele omanikule.

5. Kuusiku talu maad suurusega 25,78 ha tagastada Koidu Leinbergile endistes piirides.

... ja 14. oktoobril 1992

Protokoll nr. 10

1. Telgi talu maad suurusega 41,44 ha tagastada Hugo Kõntsinile endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 4,12 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 37,32 ha.

2. Võima talu maad suurusega 20,77 ha tagastada Anne Archipovile ja Sirje Kleitmanile endistes piirides.

3. Põdra talu maad suurusega 32,78 ha tagastada Aino Ennikole ja nõudeõiguse avalduse kohaselt tema õele endistes piirides.

4. Sulu-Soone talu maad suurusega 16,75 ha kompenseeritakse Paul Saalitele. 0,20 ha tagastada ülekandmiseks Tootsi alevisse.

5. Kasaja talu maad suurusega 39,08 ha tagastada Vello Smittile endistes piirides.

6. Nõmme talu maad suurusega 22,18 ha tagastada Helmuth Rhedele endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 2,05 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 20,15 ha.

7. Põlma talu maad suurusega 23,70 ha tagastada Johanna Põlmale endistes piirides. Omaniku nõusolekul kompenseeritakse 0,5 ha suurune maa-ala. Lõplikult kuulub tagastamisele 23,2 ha.

Koosoleku juhataja
Koosoleku protokollija

A. Leinberg
A. Tippel

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Esimene lumi ja esimene lill,
esimesed sammud ja jonni-jorupill.
Esimene valu ja esimene nutt,
vanaema paitus ja Pöial-Liisi jutt.

Kaja Künd ja Veiko Aas
poeg MATIS 21. september

Endast jutustavad Valtu kooli kaks noort õpetajat

1. KES MA OLEN?

Olen noor inimene, kes on tahtnud leida oma kohta elus. Näib, et olen selle leidnud. Tunnen heameelt, et saan ise palju ära teha ja olla vajalik teistele inimestele. See aga seab mulle suurema vastutuse kui kunagi varem, sest esimestel kooliaastatel saab laps kogu oma suhtumise teadmiste omandamisse ja kooli.

Vaatamata neile raskustele ja segadustele, mis meie elu iga päev ümbritsevad, püüan säilitada optimismi ja olla sellest üle.

2. KUIDAS SATTUSIN SIIA?

Pärast Tallinna Pedagoogikakooli lõpetamist tuli igal noorel otsida ise endale töökoht. Kuigi olen pärit Viljandimaalt, olin kogu aeg kindel, et tahan tulla Rapla kanti. Kujutasin ette oma tulevast töökohta ainult maakoolis, sest maakool on sõbralikum ja kodusem nii õpilase kui ka õpetaja jaoks. Minu õnneks vajaski Valtu kool algklasside õpetajat. Lähemalt sain kooliga tutvaks juba kevadel, kui olin kuu aega praktikal ja andsin tunde neljandas klassis.

3. KUIDAS LÄHEB?

Nüüd on koolielu oma kindla rütmi küll sisse saanud. Alguses oli suur kahtlus, et kuidas ma selle kõigega suudan toime tulla. Kartsin väga kohtumist vanematega, sest kogemused ja enesekindlus ei tule ju kohe, vaid ikka ajapikku. Nüüdseks olen neist kartustest üle saanud, sest kõik lapsevanemad on väga mõistvad ja kenad. Samuti olen algusest peale tundnud kolleegide toetust ja abi. Muidugi pean ka kiitma oma tüdrukuid ja poisse, sest nad on päris nutikad ja vahvad.

VILVE JUTTUS

1. KES MA OLEN?

Olen sündinud 10. märtsil 1969. aastal Raplas. Kodualevikuks on sünnimisest saadik olnud Kehtna. 1984. aastal lõpetasin Kehtna 8-kl. kooli ning 1987. aastal Rapla keskkooli. Seejärel oli aeg valida elukutset. Olin kahevahel: kas minna TPedIsse kehakultuuri või EPAsse metsandust õppima. Esimese kasuks sai lõpuks siiski otsustatud ja seda sammu ma ei kahetse. Kindlasti andis õpetajakutse valikule tõuke see, et nüüpalju kui ennast mäletan, olen pidevalt seotud olnud spordiga. Olgu märgitud, et ka ema-isa on kehalise kasvatuses õpetajad ja lõpetanud sama õppeasutuse. Nii et käbi ei kuku kannust kaugele.

Kahjuks ei ole minul veel kõrgkoolidiplomit taskus. Selle aasta kevadel oli mul eraelus mitu ebameeldivat probleemi, mis ei lasknud korralikult õpingutele pühenduda. Ise loodan, et 1993. aasta jaanipäevaks saab minust kõrgharidusega spetsialist.

Arvan end olevat üsnagi seltsiva. Võõraste inimestega leian tavaliselt kiiresti ühise keele. Olen väga huumorilembene. Minu meelest on elu üks suur teater, kus on nii rõõmu kui ka kurbust. Midagi rohkemat ei oskagi momendil lisada.

2. KUIDAS SATTUSIN VALTU PÕHIKOOLI?

Teadsin juba tükk-tükk aega, et Valtus on probleeme kehalise kasvatuses õpetajatega. Üks tuleb, teine läheb... Ühtäkki kuulsin, et mind tahetakse näha Valtu kooli kehalise kasvatuses õpetajana Ainuke aga-oli siinjuures see, et õpetajakutse veel ametlikult omandamata. Siiski otsustasin Valtusse tulla. Üks pluss asjale lisaks oli veel see, et Valtus on nüüd hiilgavad võimalused spordiga tegelda.

Tore, et ka spordikompleksist veidi tööd juurde sain. Üldiselt pean ütleva, et mulle meeldib lastega tegelda ja ma tahaksin õigustada minule pandud lootusi.

3. KUIDAS LÄHEB?

Süüaani olen oma tööga rahul ja sooviksin samas vaimus ka jätkata...

Mis puutub pedagoogilisse kollektiivi, siis kolleegidega olen ma väga rahul.

ERKI KESKÜLA

„Nupula 1“

Ühel päeval oli meil koolis algklasside võistlus. Kokku oli 10 võistkonda. Mängu juhtis Buratino. Alguses meie võistkond kartis, aga pärast rahunesime ja meil hakkas paremini minema. Küll see Buratino oli vahva, tahtis meid ninapidi vedada, aga meie ei lasknud. Ja see oli päris uskumatu, et esimene klass võitis. Meie saime II kohta oma «JÖMMIGA» ja ka ei nurise. Auhinnad olid toredad. Vahva, et nüüsguseid võistlusi korraldatakse. Oli lahe päev.

ANU VAHTRA, 3. klass

Hüvasti, suvi 1992!

Meie klassi sõit Vormsi saarele poleks ealeski tegelikuks saanud, kui head sponsorid poleks aidanud rublade, kroonide ja bensiiniga. Siinjuures suur aitäh neile! Eraettevõtte «Kannike», a/s «Optima», Klementi Rapla õmblustsehh, osühis-tute juhid pr. Rungi, hr. Pailk, hr. Teder, hr. Olju ja loomulikult hr. Mett ning äärmiselt abi-valmis bussijuht hr. Laas.

Vormsi saar võõrustas meid 15. ja 16. juulil. Sõit algas väga vara — kella 5 ajal ja juba pool kümme olimegi omapärasel Eesti saarel, mille põhielanikeks on olnud rannarootslased. Saarel, kus on üks kool, üks pood, üks sadam, üks sidejaoskond, üks kirik, üks surnuaed ja veel kaheksakujuline teedevõrk, mille me ka läbi sõitsime. Esimene üldmulje oli tavatult sügisene. Kui mandri-Eesti oli veel päris tumeroheline, olid saare metsad ja puud üleni kollased. Suur põud oli seda teinud.

Vormsi kooliõpetajast giid andis oma parima: kõige kenamad paigad, huvitavamad muistendid ja sekka anekdoodid. Meie vapruste pani ta kohe algul proovile, viies meid 6 km pikkusele jalgsi-matkale Rumpa poolsaarele, mis on kuulutatud looduskaitsealaks. Seal korjas igaüks endale au-kudega kive ja koirohtu. Ronisime ka kõrge ma-jaka torni, kust avanes uhke vaade Läänemerele. Öö tegid põnevaks merekohin ja muidugi Vormsi poisid, kes meie telgid kadakate vahelt üles leid-sid. Nii head leiba ja saia, kui Vormsis valmis-tatakse, polnud me varem saanud. Meelde jäid veel kuradikoopad, ilus ja suursugune Vormsi kirik, külakiik, merekapsa maitse ja palju muud. Tagasi tulles külastasime Haapsalu lossihoovi ja varemeid, koduloomuuseumi ja kaubamaja.

Pärast seda ekskursiooni veendusin, et spon-sorlus kui selline on ikka tõesti olemas ja et meie klass on ikkagi mõnusalt sõbralik ja kokkuhoi-dev.

PIRET PUNGAS 8. klassist

Reis Noarootsi

Mõtlesime, et läheme teisipäeval, 6. augustil. Kuid nendel päevadel juhtus seal just äikest ole-ma ja me ei teadnudki, mis päeval me läheme. Õpetaja arvas, kas kolmapäeval või neljapäeval, et me oleks iga päev valvel, sest äkki tuleb tea-tekandja Rain ja ütleb, et täna, homme või üle-homme. Ja saabuski see oodatud teade, et KOL-MAPÄEV. Kõik hakkasid poodidesse jooksmas, pakkima ja nuputama, mida kaasa võtta. Ausalt öeldes oli tüdrukutel palju rohkem kompe kui poistel. Kell 16.15 viis klassiõde Reelika isa meid Raplasse. Kolisime bussi ja sõit läks uhkesti lahti.

Haapsalu. Teised inimesed lasti ilusti peatuses maha, kuid meie õpetaja küsis, kus see tänav on, kuhu me minna tahtsime. Bussijuht oli nõn-

da hea, et viis meid kohe sinna, kuigi ta ise ka ei teadnud, kus see tänav asub. Astusime sisse tädi Eve poole ja jätsime oma telgid sinna — mis me muidu tühja kaasa tassime. Ja siis asusi-me kooli poole minema. Esimese öö magasime koolis. Kooli juures oli putka, kus müüdi purgi-jooki, ja kõik raiskasid raha, eriti poisid. Läksi-me õue jalutama, Maria ja Olja läksid kinno. Öhtul olime üpris väsinud, sõime kodust kaasavõetud toitu. Siis läksid kõik kooli saali, mõned poi-sid veel õue. Tahtsime magama minna, aga me lihtsalt ei jäänud, sest poisid kogu aeg lollitasid.

2. päev

Hommiikul vara pidime tõusma, sest sõit bussi-ga läks Noarootsi poole. Noarootsis ootasid meid Mariliis ja tema vanemad. Mariliisi ema on meie õpetaja klassiõde. Ta võttis meie kilinad ja kolinad autosse ning sõitis koju. Meie läksime jalgsi. Natuke aega olime nende juures ja siis pöörasi-me sammud telkimiskohta, kuhu oli 3 km. Sõi-me põldmarju, mida oli terve teeäär täis, laulsi-me ja karjusime täiest kõrist. Lõpuks olime kohal, panime telgid üles ja seadsime end mugavalt sisse.

Öhtu tundus nii imelik, sest suured pilvepala-kad olid taevas. Me arvasime kohe, et vihm on tulemas, ja läksimegi magama. Meie, Reelika ja Kadri, läksime teiste telki kaarte mängima. Sai-me just mängima hakata, kui õudne välk ja müristamine lahti läks ja keegi tahtis telki val-lutada. Kõik kolisid oma telki ning jäid välgu ja vihma saatel magama.

3. päev

Hommiikul. Kõik on väga erksad. Juba oli Mari-liisi ema autoga platsis. See päev oli väga tuuli-ne, sellepärast pidime panema soojalt riidesse. Läksime Noarootsi ringreisile. Me sõitsime auto-kastis. Läksime liivaranda. Kõik ruttasid vette. Lained olid suured ja meil olid püksid märjad ning liivased, kuid tuul kuivatas ruttu riided ära. Siis läksime Noarootsi tippu. Seal nägime Vorm-si saart. Pärast läksime vaatama kohta, kus tehti filmi «Kahe kodu ballaad».

Sõitsime Noarootsi koolimajja, kus kohtusime väliseestlastega. Rääkisime juttu ühe prouaga. Samal ajal tegi Mariliis meile kodus pannkooke. Kõikidel olid kõhud tühjad ja läksime sõõma. Pärast korjasime põldmarju ja õhtul sõitsime jälle Haapsallu kooli tagasi. Läksime viimaseid sissesoste tegema, kuigi poed olid kinni, aga jää-tisebaar oli veel lahti. Ostsime nii palju jäätist, kui veel raha oli.

4. päev

Kell 5 hommikul pidime ärkama. Ruttu-ruttu sõõma, riidesse ja bussi. Koduteel magasime. Är-kasime alles siis, kui buss oli Raplas. Ronisime teise bussi ja koju!

MÖNUS OLI! TEINEKORDKI VÕIKS MINNA!

Kaks reisuõpra REELIKA ja KADRI

7. klassist

Näiteringi esinemised

Valtu põhikoolis tegutseb juba mitu aastat näitering «ANNE PÄÄSULINNUD». Ma arvan, et te tunnete kõiki meid 7. klassi poisse ja tüdrukuid. Juba esimesest klassist mängime etendustes koos. Viimati sai õpitud Toivo Tootseni «Jõhv-teatrit». Lõbus lugu oli. Mina pidin selles loos Pajuviidikas olema, kes hästi palju armastab loobiseda ja kirjutada ja nüüd on mul jälle võimalus selleks.

Me esinesime Valtus mitu korda, Kuusikul ELO laagris ja Keavas ning Inglise. Inglise olid meil ees suured üllatused vastuvõtjate poolt. Teel peatusime ka Hõreda mõisas. Ja nüüd kõige tähtsam: mis meil viga käia ning esineda, sest meid ei heidutanud bensiinikriis ega kallid hinnad, kuna sõitsime JALGRATASTEGA! See oli väga huvitav! Tehke järgi!

Pajuviidikas ehk RAIN HELIN 7. klassist

KOHALIKU ELU KAJASTUSI

LÄHIMINEVIKU AJAKIRJANDUSES

Üheskoos suudetakse palju

VI KLASSI RÜHM

Sirje Treial on nagu tulesäde. Kord hüplevad tema heledad patsid siin, kord säravad ta kavalad silmad seal, ja kui vaja, oskab hoopis tõsine olla. Sirje armastab jonnistada. Möödunud aastal illustreeris ta rühma päevikut, tänavugi teeb seda.

Urve Laande on tagasihoidlik. Ka välimuses on ta Sirjele vastand. Tal on kastanpruunid juuksed ja tumedad silmad. Kui koondusel arutati N. Zaglada kirja, leiti, et rühmas peaksid kõik olema niisugused nagu Urve: tore seltsimees, hea õpilane ja pioneeriaktivist.

Kalev Noorkõivu kutsuvad kaaslased naljatades ajaloolaseks. Tunnis on huvitav teda kuulata. Õpikust loetule on tal alati midagi lisaks pakku- da, sest ta peab lugu raamatutest, kus on juttu vanadest aegadest ja rahvastest. Peale ajaloo armastab Kalev matemaatikat. Kõige keerulise- madki ülesanded lahendab ilma vaevata.

Helle Flauril meeldib olla oktoobrilastega. Käib nendega jalutamas, õpetab laule ja deklamatsioo- ne, korraldab võistlusi ja räägib muinasjutte.

Valter Jürgensist sai tänavu rühmanõukogu esimees. Temal on alati häid mõtteid varuks. Hiljuti tuli ta vanempioneerijuhi juurde: «Korral- dame matka «Tere, sügis!» koos Valtu pioneeri- dega.»

Matk oli tore. Kohtuti Keava mägedes. Tehti üles lõke, võisteldi, esitati isetegevusetekandeid ja vahetati pioneeritöö kogemusi. Toodi kaasa pal- ju muljeid ja sõlmiti sõprussidemed. Õnnestunud matkast oli kõigil heameel, eriti Valtril.

Ühtekokku on rühmas 11 picneeri. On veel Urmas Lepikult, Ants Uhs, Viktor Dorogin, Aili Schütz ning kaks Tiiut — Rebane ja Koplimests.

ANDSID SÕNA, PEA SEDA

See lause on pärit rühmapäevikust. See on nagu deviis. Kunagi ei jäeta kooendust pidamata või kohustust täitmata.

Igaüks lubas koguda kuuskümmend kilo vana- metalli. Seda vedeles siin-seal, oli kodudes ja kolhoosihoonete lähedal ning jao kättesaamisega erilist muret ei olnud. Aga kuidas «saak» kooli- maja juurde toimetada? Mapis või taskus seda ju kchale ei kanna. Ühiselt saadakse kõigega hakka- ma. Kolhoosist küsiti hobune ja vanker ning töö läks lahti. Terve päev kulus. Metallivedajad olid omamoodi huviobjektiks. Koorma järel vudisid mudilased ja akendest piilusid uudishimulikud. Picneerid aga tegid oma tööd täis tõsidusega. Õhtuks oli metalli lubatust üle kolme korra roh- kem, kokku kaks tonni.

Juhtub ka nii.

Oli konkurss parimale omavalmistatud eseme- le. Igaüks meisterdas või õmbles midagi: kes li- halaua, kes liniku. Ainult Aili jättis ülesande täitmata. Kaaslased tuletasid talle meelde. Tüd- ruk lubas, kuid ikka ei teinud. Aga kui ta nägi teiste kätetööd, oli tal häbi. Kõik pidasid sõna, said hakkama, kuidas tema nii vilets on. Hiljem polnud enam vaja talle kaks korda ütelda: kui lubas, siis ka tegi.

KÕIK ÜHE EEST

Ailil oli mullu matemaatikaga raskusi ja siis tuli veel haigus kimbutama. Esimesel poolaastal pidi ta leppima «puudulikuga».

«Niiviisi ei saa, me peame Ailit abistama,» ütlesid tüdrukud.

Ailit hakkas aitama Tiiu Rebane. Pikapäevärühmas lahendasid nad koos ülesandeid, Tiiu seletas, kui Aili ei osanud. Asi hakkas edenema. Tuli esimene õnnestumine, siis teine, kolmas... Aili oli õnnelik, sugugi vähem ei rõõmustanud sõbrad. Aili läks koos teistega kuuendasse klassi.

RÄNDVIMPEL

Juttu oli ka puhtuse- ja korravõistlusest. «Rändvimpel oli möödunud aastal enamasti meie käes,» lausus üks Tiiudest, «hoidsime klassi alati korras.»

Kokkuvõtteid tehti igal nädalal. Vahel tuli siiski vimplist loobuda. Kes süüdi oli?

Eks ikka ise. Oli sedagi, et mõni tüdruk tuli hommikul kooli, kleidikrae määrdunud, või poisid pesemata kätega. Sellest ei mindud vaikides mööda. Ka kõige paremale sõbrale öeldi: «Pese käed puhtaks. Ömble kleidile puhas krae.» See mõjus rohkem kui õpetaja käsk. Nii õppisid puhtust armastama needki, kes sellest varem lugu ei pidanud. Ja rändvimplit, ei hoitud klassis sugugi uhkuse pärast.

TÖÖARMASTUS

Kolhoosirahvale on nad virgad abilised. Juba kevadel tehti suveks plaanid valmis. Esimene asi oli kolhoosi abistamine.

Tore oli töötada, vaadata kerkivaid heinarõuke või puhtaid peediridu. Enamik käis riisumas või rohimas.

Sügisel selgus, et kõige tublim oli Ants. Temal oli 55 päeva. Mõlemad Tiiud ja Urve olid tüdrukutest üle kooli kõige agaramad.

MULLUSEST PAREMINI

Möödunudaastasest tööst jutustab mahukas päevik. Palju huvitavat võiks rääkida matkadest, karnevalist, võistlustest, sõprusõhtutest, rõõmudest ja muredest... Rühm ise mõtleb juba alanud õppeaastale. Nüüd on nad aasta vanemad, üks selle võrra kavatsusedki teistsugused. Üks on kindel: tänavu tehakse palju paremini, olgu see siis pioneeritöö või õppimine.

Halva vastu võitlema läkitatakse «pioneerikiir», hakatakse uurima Hõreda sovhoosi partei-organisatsiooni ajalugu, matkatakse... Üheskoos suudetakse palju korda saata.

H. LEHTMAA,
Ingliste 8-klassiline kool

1. oktoober 1963, «Ühistöö»

Kes on süüdi?

Mõni aeg tagasi tekkis tulekahju «Võidu» kolhoosi sigalas, mille tagajärjel põles maha sigala ja hukkus tules 22 siga. Tuli sai alguse korstnast väljalennanud sädemest.

Kuidas sai võimalikuks, et päevaajal, inimeste juuresolekul, kes nägid tuld juba selle algstaadiumis, ei suudetud midagi ette võtta tulekahju likvideerimiseks? Sigala katus põles korstna ligidalt umbes ühe ruutmeetri ulatuses, kuid sinna ligi ei pääsenud redeli puudumise tõttu. Sigalas puudusid vahtkustutajad. Kõige selle tagajärjeks oli see, et tulekahju kustutamisele ei asunud mitte keegi.

Ka sigade päästmine põlevast hoonest võttis kaua aega, olgugi et kohal oli palju inimesi ja sigade täielik evakueerimine võimalik. Ometi oli sigalas sees veel 40—50 siga, kui jõudis kohale Rapla VTÜ komando, kes tõi need sõna otseses mõttes tulest välja. Sigade päästmisel tegutsesid hästi Rapla VTÜ komando liikmed sm-d Lehtsaar, Kurisoo ja Lõhkkivi. Kolhoosnikutest aitasid sigu päästa sm-d Vakman, Heinsoo, Raud, Loitjäär ja Tihemaa.

Omamoodi karuteene valmistas Rapla tuletõrjekomandole Rapla teemeister, kes teatas küll, kui sild jaama taga Hõreda teel remonti läks, kuid silla valmimise kohta teadet ei tulnud ja nii tuli tuletõrjekomandol selleks, et sõita tulekahjukohtale, minna ringi Juuru kaudu, mis röövis vähemalt 20 minutit kallist aega. Ometi oli sild jaama taga juba hommikust saadik liiklemiseks avatud. Samuti ei teatatud tulekahju täpset asukohta. Teatati küll sigala nimi, kuid see ütleb vähe, kuna «Võidu» kolhoosis on ka teisi sigalaid hoopis teises kohas.

Kuidas sai siis ikkagi võimalikuks, et tuli pääses sigala katusele? Pool tundi enne tulekahju algust tehti aurutajale alla tuli kuusehalgudega. Kuna sigala korstnal puudus sädemepüüdja, siis oligi sädemetele avatud otsetee katusele.

Süüdi on kahtlemata kolhoosi juhatus, et ei paigutanud korstnale sädemepüüdjat, olles väga hästi teadlik, et sigala katus on kergesti süttiv ja et sigala korsten oli juba möödunud sügisest saadik puhastamata, kuna puudus katuseredel. Sigala juures puudus tulekahju kustutamiseks vajalik veehoidla veega. Vana ja uue sigala vahele oli ehitamata tulemüür, kuna sigala ehitati ilma tuletõrjeorganitega kooskõlastamata ja anti ekspluatatsioonile ilma komisjoni vastuvõtuaktita.

I. MÄLK,
Rapla rajooni riikliku tuletõrje järelevalve
vaneminspektor

8. juuni 1963, «Ühistöö»

Õnnitleme juubilare

Iga elu on kingitus ülim,
mida kunagi keegi on saand.
Hoidkem eemale vaenust ja tülist,
andkem rohkem õnnele maad!

85

ALMA ISAK 23. november

80

ARNOLD JÕULU 19. november

65

ÕIE RANNULA 23. november

55

ANNA GRISKEVITS 5. november

Kehtna vallavalitsuse töökorraldus

E
K 8—17 Lõuna 13—14
R

Vallavanem Silvi Ojamuru, tel. 75 460

Sekretär Reet Nero
Reet Langi tel. 75 357

Ehitusnõunik Hendrik Taluri, tel. 75 653

Sotsiaalnõunik Mare Käpp, tel. 75 653

Maanõunik Heik Past E 9—13 R 9—16
Andres Valinu tel. 75 660

Pearaamatupidaja tel. 75 511

Raamatupidaja tel. 75 652

EMILIE PÕDRA

sünd. 19. XI 1908

surn. 20. IX 1992

HERMILDE JÄRVELA

sünd. 10. VII 1922

surn. 24. IX 1992

EMMA TURU

sünd. 7. VI 1924

surn. 8. X 1992

VALTU LEHT Toimetaja AARE HINDREMÄE

Toimetus: EE3590 Rapla, Tel. 62 745

Trükiarv 459. Maht 1 trükipoogen.

Tellimise nr. 2294. Rapla Trüükikoja, Kalda 2.